

GEMEENTERAAD

Zitting van Schriftelijke vraag

Schriftelijke vraag van raadslid Christel Geerts: Hoe omgaan met gedwongen huwelijken?

Indiener(s)

Christel Geerts (Vooruit);

Gericht aan

Sofie Heyrman;

Bondige toelichting

Collega's,

In 2017 heeft College van procureurs-generaal en de minister van Justitie de omzendbrief over het opsporings- en vervolgingsbeleid over eengerelateerd geweld, vrouwelijke genitale verminkingen, gedwongen huwelijken en wettelijke samenwoningen aangenomen. Deze omzendbrief is op 1 juni 2017 in werking getreden.

Het instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen heeft, in navolging daarvan en in de strijd tegen gedwongen huwelijken, in 2018 een toolkit ter ondersteuning van lokale besturen ontwikkeld.

Terecht denken wij. Het instituut schrijft op haar website : 'Een gedwongen huwelijk wordt beschouwd als de verbintenis tussen twee personen van wie er ten minste één niet uit vrije wil en ten volle met het huwelijk heeft ingestemd. Het gaat dus over huwelijken onder fysieke en morele dwang. Terwijl fysieke dwang gemakkelijk herkenbaar is, is morele dwang vaak heel wat subtieler en bijgevolg ook moeilijk op te sporen'. Aangezien het principe van een huwelijk met instemming en uit vrije wil vaak anders wordt ingevuld naargelang de cultuur, is het ook niet zo makkelijk om te definiëren wat onder een gedwongen huwelijk dient te worden verstaan'.

Gedwongen huwelijken zijn dus een uiterst complexe problematiek. Voor eerstelijnsdienstverleners - politieagenten, ambtenaren van de burgerlijke stand, magistraten, dokters, leerkrachten en sociaal assistenten - is het absoluut niet gemakkelijk om enerzijds uit te maken of ze met een gedwongen huwelijk te maken hebben en anderzijds de slachtoffers te begeleiden wanneer het duidelijk is dat het om een gedwongen huwelijk gaat.

Het is overduidelijk dat het lokale niveau daar een cruciale rol te spelen heeft.

Ambtenaren van de burgerlijke stand zijn dan ook actoren op het terrein die, door middel van het signaleren en voorkomen van gedwongen huwelijken, actief kunnen bijdragen aan deze strijd. De toolkit beoogt ook de versterking van de samenwerking en het netwerk tussen sectoren (gemeenten, politie, justitie en hulpverlening) op lokaal niveau om de problematiek van gedwongen huwelijken aan te pakken. Aangezien het instituut voor gelijkheid van vrouwen

en mannen de afgelopen jaren nog steeds verschillende meldingen van gedwongen huwelijken opvangt, heeft het recentelijk de meldcode opnieuw bezorgd aan de schepenen van gelijke kansen en burgerlijke stand. Wij hebben daarom volgende vragen rond de toolkit en de problematiek van gedwongen huwelijken:

Houdt het bestuur bij wanneer de toolkit gebruikt wordt of is gebruikt geweest? Wordt deze toolkit vandaag gebruikt in onze stad? Gebeurt dit standaard? Zijn hier cijfers van, hoeveel keer werd de toolkit gebruikt in 2018/2019/2020 tot op vandaag?

Zijn er al gedwongen huwelijken gedetecteerd met de toolkit? Hoeveel dan?

Hoe zal het gemeentebestuur deze toolkit promoten bij de diensten?

De toolkit zal in het najaar van 2021 geëvalueerd worden, hoe zal er hier geëvalueerd worden nu de meldcode een tweede keer verzonden is?

Is er überhaupt een plan van aanpak? Indien er nog geen plan van aanpak is voor evaluatie, is het gemeentebestuur bereid om zich te engageren om een plan van aanpak op te stellen en de situatie zo te evalueren?

Graag hierover enige duiding.

Carla Rogiers
Leven
03 778 33 20
carla.rogiers@sint-niklaas.be

Mevrouw Christel Geerts
Arkestraat 16
9111 Belsele

08-04-2021

uw kenmerk

ons kenmerk
LEV/-/4/

bijlagen

Gedwongen huwelijk

Geachte gemeenteraadslid Geerts,

De toolkit '*Meldcode voor het signaleren van gedwongen huwelijken voor ambtenaren van de burgerlijke stand*' werd in juli 2019 ter beschikking gesteld. Deze werd eveneens gepubliceerd op de website van Vlavabbs, maar zonder verdere communicatie of promotie. De toolkit als dusdanig is dus niet gekend en wordt niet gebruikt. Uit navraag bij collega's van Zwijndrecht, Stekene, Beveren en Temse blijkt de toolkit volledig ongekend. Dit is mogelijks te wijten aan de zware impact van de implementatie van de DABS (zelfde periode)

Deze toolkit bestaat uit een omschrijving van huwelijken die omwille van andere redenen dan liefde of verstandhouding afgesloten kunnen worden. De toolkit beschrijft signalen en biedt gerichte vragenlijsten om deze huwelijken te herkennen zodat deze door de ambtenaar burgerlijke stand (beambte) doorverwijzen kunnen worden naar de referentiemagistraat.

De huidige werking van de dienst burgerlijke stand en de dienst vreemdelingen is echter al zeer gelijklopend met de procedures omschreven in de toolkit. Na vele jaren durven we te stellen dat we niet of uiterst zelden te maken krijgen met gedwongen huwelijken. Onze dienst meldt echter wel vaak mogelijke schijnhuwelijken.

De procedure voor het herkennen van een gedwongen huwelijk is sterk gelijklopend met deze voor schijnhuwelijken.

- ➔ Wanneer 1 of beide partners een andere nationaliteit heeft, vinden steeds meerdere bezoeken bij de betrokken dienst plaats. Dit om oa. vast te stellen welke documenten, akten en attesten ingediend moeten worden en aan welke wettelijke voorschriften zij moeten voldoen.
- ➔ Tijdens deze gesprekken, vaak met een andere beambte, wordt steevast 'gevist' naar achtergrondinformatie. Waar hebben ze elkaar leren kennen, hoe lang kennen ze elkaar al,... Er wordt uiteraard ook gelet op tekenen van onderdrukking, de aanwezigheid van andere 'familieleden', de intonaties, het woordgebruik, het leeftijdsverschil, het verblijfsvoordeel,...

Dit zijn vergelijkbare vragen en aandachtspunten die ook in de toolkit aangereikt worden.

- ➔ Voor ieder huwelijk waarbij in eerste instantie verblijfsvoordeel ontstaat, wordt een meldingsfiche opgesteld en verstuurd naar de collega's van dienst vreemdelingen, de lokale politie en DVZ (nationaal!) Zij bezorgen eveneens aanvullende informatie over het verleden van betrokkenen, eerdere pogingen tot schijnerkenning of -huwelijk, veroordelingen of andere gerechtelijke inbreuken.

Alle informatie vergaard tijdens de gesprekken en deze verkregen door dienst vreemdelingen, de lokale politie en DVZ wordt geregistreerd en geanalyseerd. Huwelijksdossiers waarbij alsnog enige twijfel bestaat over de intenties worden tijdens een overleg besproken. Maar in het algemeen kan gesteld worden dat alle dossiers met een verblijfsvoordeel, aangevuld met alle andere bezwarende informatie, overgemaakt worden aan het parket van Gent.

Het parket dispatcht verder voor nader en grondig onderzoek. Op basis van hun advies wordt een huwelijk voltrokken of geweigerd.

Sinds 2017 werden 49 dossiers doorgestuurd naar het parket. Daarvan werden 9 huwelijken negatief geadviseerd, waarvan ondertussen na beroep toch 3 koppels gehuwd zijn.

Het Belgische gerecht en onze beambten werken samen om schijnhuwelijken en schijnerkenningen te ontdekken en te vermijden. Het risico tot een schijn- of gedwongen huwelijk bevindt zich mogelijks ook in het buitenland... Bij een buitenlands huwelijk tracht de Belgische partner het huwelijk, afgesloten in het buitenland, in België te laten erkennen zodat de andere partner een visum krijgt om zijn/haar partner te vervoegen en uiteindelijk een wettelijk verblijf kan bekomen.

Ook voor de erkenning van een buitenlands huwelijk wordt een dossier opgestart, maar het onderzoek, gelijkaardige werkwijze, wordt door de ambassade gevoerd. Het huwelijk wordt pas erkend na grondig onderzoek en na positief advies van het parket.

In het Welzijnshuis worden wel signalen van mogelijke gedwongen huwelijk opgevangen... De voorbije 3 jaar werden naar schatting 10 casussen waarin dit een element was opgetekend. Allen voor het huwelijk voltrokken werd. Enerzijds betrof het situaties waarbij het meisje het huis reeds ontvlucht was en hulp vroeg, anderzijds betrof het situaties waarbij het meisje nog thuis woonde en hulp vroeg. Onze diensten zorgen voor een veilige omgeving en zorgen ervoor dat zij tot rust kunnen komen. Achteraf wordt, op vraag van het meisje, getracht om het contact met de familie terug tot stand kunnen brengen.

Hoogachtend

Namens het college van burgemeester en schepenen:

In opdracht:

Johan Verhulst
algemeen directeur

Sofie Heyrman
schepenen

Peter Buysrogge
burgemeester wd.

